

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. zvečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znanja

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik

konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštuo-hranilnični račun št. 652.941.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti).

General Steselj o padu Port Arturja.

MOSKVA 1. General Steselj je izjavil zastopnikom Moskve: Port Artur ni pal po naši krivdi. Od oktobra dalje so nas imeli Japonci v oblasti. Japonci so po izjavah generala Negija dobili v svojo oblast Port Artur z velikimi žrtvami. Nam je od 17.000 mož ostalo le 4000 vteševih ranjence; od 680 ruskih častnikov jih je bilo 317 ubitih.

Japonsko notranje posojilo.

TOKIO 1. (Reuterjev biro) Na nekem shodu bankirjev in drugih oseb se je vršilo posvetovanje o zaskrbljenosti notranjega posojila. Bankirji so priobčili, da prevzamejo 60 milijonov, cesarski dvor 5 milijonov in razne družbe in privatne osebe 40 milijonov. Pričakovati je, da bo posojilo dvakrat podpisano.

General Steselj v Petrogradu.

PETROGRAD 1. Danes zjutraj je došel semkaj general Steselj s svojo soprogo ter je bil na kolodvoru vprašan od vojnega ministra generala Saharova in načelnika generalnega štaba generala Fralova. Soprogi Steseljevi so dame portarturskega odbora poklonile šopek cvetlic. General Steselj se je ob hura-klicah podal v paradno dvorano. Tukaj ga je pogovoril general Bogdanovič ter naglasil, da general Steselj zopet vidi Rusijo, ki je v nevarnosti radi neuspelosti na bojišču in radi notranjih nemirov. General Steselj je v svojem odgovoru izrazil svoje prepričanje, da niso nemiri povzročili Rusi, ampak da je to delo Japoncev, ki so na ruske pozicije na bojišču poslali vse polno proglasov.

Princ Friderik Leopold.

GENOVA 1. Princ Friderik Leopold Hohenzollernski je na parniku »Eitel Fritz« odpoval v Vzhodno Azijo.

Viharna seja v japonskem parlamentu.

LONDON 1. Zaključna seja japonskega parlamenta je bila zelo viharna. Odobreno je bilo neko poročilo, v katerem je pregledna komisija izjavila stroške za vojašnico v Okaidu za nezakonito. Predsednik se je bratil dati na glasovanje udanostno izjavo kroni, kar je bilo povod velikim tumultom.

Dogodki v Rusiji.

ARDATOV 1. (Gubernija Nižni Novgorod.) Od 27. februarja dalje je v Kulo-bakovih tavarinah splošen strajk. Delavci zahtevajo povišanje plače ter znižanje cen na stanovanja in drva.

TIFLIS 1. Okr.žja gubernije Kutais, v katerih so pričeli nemiri, so bila do pomir-

jenja duhov podrejena GM Alidhanovu, ki je prejel vsa pooblastila generalnega guvernerja. Na njegovo razpolago je poseben oddelek čet.

Ogrska kriza.

BUDIMPEŠTA 1. Ministerski predsednik grof Tisza je odpotoval danes zjutraj na Dunaj.

BUDIMPEŠTA 1. »Ogr. brz. biro« poroča z Dunaja: Ministerski predsednik grof Tisza je bil ob 2. uri popoldne vsprejet od cesarja v avdienco, ki je trajala približno eno uro. Ministerski predsednik je o tej priliki vladarju podal predloge glede nadaljnjega odpravljanja krize. Več politikov raznih stopenj bo sedaj pozvanih k cesarju na avdienco. Grof Tisza se ob 5. uri popoldne vrne zopet v Budimpešto.

Brzobjavne vesti.

Nadvojvoda Eugen.

TRENT 1. Nadvojvoda Evgen je danes popoldne, po dovršenem vojaškem inspiciranju, odpotoval v Incmest.

Angleška spodnja zbornica.

LONDON 1. Zbornica je podpredlog Keerley glede odpovedi bruselske sladkorne konvencije odklonila s 276 proti 211 glasovom.

Kuga.

ST. JAGO DE CHILE 1. V Pisagui je izbruhnila kuga. Vlada je izdala shodne odredbe.

Novi gornje avstrijski namestnik baron Handel.

LINC 1. Novoimenovani namestnik v Gornji Avstriji baron Handel je danes nastopil svojo službo.

Ministerska kriza v Norvežki.

KRISTIJANIJA 1. Lest »Morgenblad« sodi, da je valed današnjega odstopa dveh ministrov v kratkem času pričakovati demisijo skupnega kabineta.

KRISTIJANIJA 1. Ministerstvo Hagerup je podalo danes svojo ostavko. Govori se, da je ministerski predsednik Hagerup svetoval regentu prestolonasledniku, naj se radi sestave novega ministerstva obrne na državnega svetovaleca Michelsena.

Princ Eitel Friderik ozdravil.

POTSDAM 1. Princ Eitel Friderik se je danes popoldne prvič peljal v zaprti kočiji na sprehod. Občinstvo je prince živahno pozdravljalo.

Odpoved trgovinskih pogodb.

BEROLIN 1. Diplomatični zastopniki nemškega cesarstva v Rimu, Bruslju, Bernu in Belemgradu so včeraj odpevedali obstoječe trgovinske pogodbe z Italijo, Belgijo, Švico in Srbijo na isti način, kakor se je to zgodilo v Bukareštu in na Dunaju.

je dobro, je-li? A Horvatje so krivi. Ko sem odhajal, sem zaklical Mariji, da so me podkupili bratje Horvatje.

— Ali si res? Je vse. Sam peklenški duh ti je pokvaril pamet.

— Da. Kaj hočeš? No, ti boji miren. Za tvoje ime ne ve nikdo. Jaz te ne izdam.

Ali čuj, Kir-Sime, jaz ne smem več gasiti te naše zemlje, ker mi tu glava visi na enem lasu. Marija me pozna in pove svetu. Povrnem se med gusarje (pomorske roparje) v rojstni kraj Samos. Tja ne seza naša pravica. Če ne bo tam opravila, pojdem v Benetke za ogleduha. Tudi v tem se razumem. Obljubili so mi za dve glavi sto cekinov. Zadal sem samo eno, ali bilo je toliko opravila, da sem zanjo zaslužil sto. Imej dušo. Daj mi še onih petdeset na pot.

— Nič nisi zaslužil, gusarski malopridnež, se je razsrdil Sime, saj prava kraljica je Marija.

— Nikar, Kir-Sime, je škriknil Grk, vedno sem ti bil pes, reci, ako nisem. Imej dušo, pravim ti, ker, ako jaz le sinem, mogla bi zaleteti glava tudi tebe.

Francozka zbornica.

PARIZ 1. Zbornica je danes v svoji predpoludanski seji zvršila glavno debato o vojnem proračunu. Posl. Ferry de Ludre je obrnil pozornost vojnega ministra na nakane Nemčije, ki misli zgraditi ob meji utrdbe. Ferry je zahteval naj se ukrene potrebno, da se mesto Nancy obvaruje pred sovražnim upadom.

Nemška invazija*).

II.

Z ustanovne slavnosti ženske skupine agresivne, po vseh svojih resničnih ciljih eminentno politične in ekstremno nacionalne »Südmärke«, treba zatežiti nekoliko intesantnih, važnih in velesimptomatičnih momentov. Ti momenti nam podajajo pravo relief sliko o pomenu slavnosti, ki se je vršila minolo nedeljo v nemškem društvu »Eintrecht«. Da, rečena slavnost je zadobila za nas še le pravi pomen po okolnostih, na katere mislimo tu.

Nič nečemo rekrimirati danes, ampak pribiti hočemo le dejstva, ki so:

Njegova jasnost, namestnik princ Hohenne je poslal svoj pozdrav in zahvalo;

slavja se je udeležilo mnogo oficijev, a to ne morda posamično, vsak za svojo csebo, ampak — kakor posnemljemo iz poročila v oficijozni »Triester Zeitung« — z brigadirjem, generalnim majorjem vitezem Zieglerjem na čelu;

predsednica ustanovitvi se ženski skupini je soproga c. kr. profesorja na državnih srednjih šolah;

po oficijelni slavnosti v veliki dvorani je v govorih c. kr. uslužbenec velikoneška ideja slavila take orgije, da so bili nekateri častniki — to vemo iz najzanesljivejšega vira — naravnost indignirani;

misel nemške šole v Šklednju, v katere znamenju so Südmärke vabili na to slavnost, se je porodila v glavah dveh znanih profesorjev na tukajšnjem c. kr. državnem gimnaziju;

dunajski »krščansko-socijalni župan dr. Lueger je doposlal pozdrav in 100 K za nemško šolo v Šklednju;

generalni konzul nemške države, dr. Stanius, se je opravičil, o čemer pa ga gotovo ni vodilo srce, ampak dolžni takt, ker je bržkone vedel, kako se bo penilo in valovilo na tem slavlju;

in slednjič bodi zabeleženo, da je tukajšnja oficijozna, od vlade subvencionirana in inspirirana »Triester Zeitung« očitno nasto-

*) V zaključku včerajšnjega članka se je urinila tiskovna pomota, ki si jo je pa gotovo čitatelj že sam popravil. Tam je rečeno namreč, kako hočejo Nemci uverjati, da je delovanje kake »Südmärke« v interesu nemške državne ideje. Umeje se, da je pisec hotel reči: avstrijske državne ideje.

Op. ured.

Grk je izbelil zobe na prokuratorja, a očesi sta mu zasejali v polumraku tako strašno, da se je Zadrani duša pretresla.

— No, ali hočeš? je vprašal Grk ostreje.

— Dam ti trideset cekinov.

— Naj bo štirideset, Kir-Sime. Poznam te, dobra duša si, ne odgrizneš mi, siromaku, od krvavega zaslužka.

— Naj ti bo petdeset, da se ne boš pritoževal čez me.

— Hvali ti, hvala, dobri gospod!

Dej!

— Nisem prinesel seboj zlata, ampak idi z menoj v Zadar. Tam ti dam takoj denar in potem beži!

Grk se je nekam zamislil.

— Dobro, je rekel, dvignivši se. Pojva. Burja odjenjuje. Moreva iti ob kraju. Tu ni nevarnosti za naju.

Oba sta stopala molče hitrim korakom po kamenju naprej, a ko se je začelo beliti na Vstoku, dospela sta na pomolje mesta Zadra.

pala kakor oficijelno glasilo snovateljev Südmärkine ženske podružnice. Mnogo dni je bila na veliki reklamni boben, a po slavnosti je ubrala vse strune na svoji kitari, da je slavila to slavje in globoki utis, ki ga je napravil govor gospice Röslerjeve, ko je zatrjala, da se Nemci v področju »Südmärke« morejo zanašati le na nas! Gospica iz Maribora je torej poleg neresnice, češ, da se delovanje »Südmärkovec« pokriva z avstrijsko državno idejo, zagrešila še drugo neresnico, ker po gori navedenih dejstvih je pač jasno, da morejo Nemci v Avstriji računati — poleg svoje lastne — tudi še na pomoč od drugih imenitnih strani, za kar imamo najboljši dokaz v südmärkovskem navdušenju iste »Triester Zeitung«, ki ploska neresnici, da morejo Nemci »v področju Südmärke računati le na svojo pomoč«.

Zaključujemo torej s konstatiranjem glavnega dejstva, da je propaganda takega društva, kakoršno je Südmärk, v našem Trstu povspesevana od državnih faktorjev, bodi, da jej ti poslednji dajajo pozitivno in direktno vspodbujbo, bodi, da molče tolerirajo delovanje c. kr. uslužbenec v smislu Südmärkinih ciljev.

Stališče Slovencev nasproti sedanji vladi.

Govoril državni posl. dr. Ploj v zbornici poslancev dne 10. februarja 1905.

(Dalje.)

V Trstu nima še danes nad tisoč slovenskih otrok, dolžnih obiskovati šolo, niti ene ljudske šole, v kateri bi dobivali pouk v materinem jeziku. (Živahni klici: Čujte! Čujte!)

Pač pa je v Trstu in v Puli državnih ljudskih šol z nemškimi in italijanskimi učnim jezikom. Nočem dalje govoriti o tem slučaju; izražam pa svoje opravičeno pričakovanje, da pride vlada enkrat do tega, da pusti izginiti to partije honteuse iz kulturne zgodovine Avstrije.

Govoreči o kulturnih stvarih, opozoril bi še na neko drugo dejstvo. Hrvatje in Slovenci žele z vso pravico, da se v Ljubljani zasnuje vseučilišče. To ni nikaka narodna, ampak čisto kulturna zahteva, in so za nje ureditvenje ustvarjeni vsi pogoji.

Ponavljamo torej nasproti tej vladi nujno zahtevo, naj vendar enkrat stori odločilen korak v tem vprašanju.

Ker pa sem že pri vprašanju vseučilišč, reflektiral bi še na neko izjavo spoštovanega poslanca opavskega, gospoda dra. Sommerja v njega včerajšnjem govoru.

Tovariš dr. Sommer se je na kratko dotaknil takomenovane hrvatske naredbe o izpiti in je o tem govoril o vseučilišču v Zagrebu kakor vseučilišču manje vrednosti.

Jaz pripoznavam čisto odkritosrčno, da se prav nič ne čudim, ako se od izvestne strani izreka taka sodba o slovanskih vseučili-

— Tu je Zadar! je pokazal Sime s prstom na črne senice stolpov.

— Hvala Bogu! je vzdahnil Grk. Za dve uri me bo nosilo, ako Bog da, debelo morje. Pojva hitreje! Pak naj potem le iščejo Atanazija!

Sedaj sta se vpenjala med gričem na steno, ki se je dvigala navpično nad globokim morjem.

— Vraga! se je ustavil Grk. Poglej, vrhu stene stoji človek. Ne hodi dalje Kir-Sime!

— Ne boj se, Atanazij, to je moj znanec in sorodnik. Naročil sem ga semkaj. Počakaj, samo da mu rečem besedo.

Prokurator se je popel hitro na steno, vrhu katere je stal kakor straža ograjen človek.

— Sime! je zaklical neznan.

— Zanelto! je odgovoril Sime, pristopil k človeku in začel potihovo govoriti žnjim. Hip potem je zaklical:

— Atanazij!

(Pride še.)

PODLISTEK.

143

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. O.-Š.

— Na pol, Kir-Sime, vrag se je vmešal.

— Kako?

— Zadal sem Jelisavo.

— A Marijo?

— Nisem utegnil. Jelisava se je upirala, vražja ženska, imela je močne mišice, ostre nohte, še sedaj me pečejo praske na vratu. — Mej tem, ko sem se žoj pahal, klicala je Marija, kakor bezn, na pomoč, in vlekla za zvonec.

— Vraga! Ali ga nisi znal odrezati?!

— Eh, tako je! se je udaril Grk po kolenu, vrag me je premotil. Straža se je vzdramila, doletela do temnice, a jaz, smuk pod zemljo in po stopnjicah k tebi. Tudi to

liših. To je princip, to je strankarska tak- tika, ali pripoznavam povsem odkrito, da sem se začudil, da mož, ki je profesor po svojem poklicu, izreka tako sodbo praznoglavo in ne da bi bil poprej proučil okolnosti. (Po- hvale).

Nočem pobližje govoriti o tem, kako krivična je taka sodba ravno nasproti za- grebškemu vseučilišču, in kako to torišče znanosti — kar vendar vsakdo ve, ki z objektivnim očesom zasleduje delovanje vse- učilišč v tej monarhiji sploh, posebej pa de- lovanje slovenskih vseučilišč — kako speci- jalno vseučilišče v Zagrebu zavzema med najvišjimi torišči znanosti stališče, ki sili v spoštovanje, in kako ima avstro-ogrska mo- narhija razloga, da je ponosna na to vse- učilišče.

Toda specijalno nasproti gospodu po- slancu za Opavo bi opozoril na to, da je vseučilišče v Zagrebu zasnovano popolnoma po nemškem sistemu in da vsako zasrmo- vanje tega vseučilišča odleta tudi na nemška vseučilišča v Avstriji in v nemški državi. (Pohvale).

Zelo vabljivo bi bilo tudi, da bi govoril nekoliko besed o političnih in izlasti o ju- stičnih razmerah na jugu države; ali ne sto- rim tega, ker nam bo itak prilike povodom drugega čitanja proračuna, da bomo na razsežno govorili o teh interesantnih stvareh. Konstatujem naj le povsem na kratko, da bi vlada in justična uprava, prešinjeni dubom pravičnosti in nepristranosti mogli narodnemu boju na jugu države odvzeti mnogo od nje- gove ostrine in nekako ublažiti narodni antagonizem.

(Zvršetak pride.)

Rusko-japonska vojna.

Trst, 1. marca 1905.

Zopet smo doživeli jeden tistih mnogih intermezov v sedanji vojni, ki so izpolnjeni po silnem vriču od enega konca do drugega vsega japonskega sveta zbog velikih zmag japonske armade in ruskih porazov. Nu, prišlo je kakor smo pričakovali, kakor že stokrat do sedaj: v hipu, ko naj bi se bila razgrnila pred nami vsa velika alika velike japonske zmage, začela se je ista — zgubljati v meglo.

V hipu, ko smo pričakovali, da nam japonska poročila prinesejo — zanimivih podrobnosti o velikih zmagi, je br- zovjav postal malobreden. Danes priznavajo londonski viri sami, da so imeli Rusi v tisti namisljeni »veliki bitki« — 203 mrtve. Že ta številka govori, da to ni bila nikaka velika bitka, marveč jeden tistih pripravljenih bojov, ki jih naš strokovnjaški sotrudi napoveduje že dlje časa za sedanjo dobo, ko začne odje- javljati mrz.

Vzrok tem ofenzivnim japonskim izpa- dom proti prednjim četam ruskega levega krila utegnejo biti različni. Esi menijo, da je vzrok v spoznanju Oyame, da položaj japo- ske armade mora postati obupen, ako bi še nekoliko časa trajalo na japonski strani zgolj defenzivno vedenje, in da je torej Oyama siljen iskati odduška. Drugi menijo, da hoče Oyama s ofenzivnimi izpadi proti ruski levemu krilu pomoči svojemu levemu krilu, na katere pritiska rusko desno krilo. Jako veliko verjetnosti ima tudi mnenje, da bi hotel Oyama s temi ofenzivnimi izpadi ka- plesiti Kuropatkins v odločilne dogodke, ker vč, da bo tam slabše za Japonce, čim pozneje pridejo ti dogodki. Tudi dejstvo, da Japonci sklepejo ravnokar novo posojilo, nam pojas- njuje morda vzrok, zakaj so Japonci iskali pretveze, da morajo kričati o novi svoji zmagi.

Sedaj ni smeti odklanjati misli na raz- položenje na Japonskem samem. Ravno te dni se je širila vest, da je ta vojna na Japo- nskem še bolj nepopularna, nego se kriči glede Rusije. Tam vlada že sedaj vseprek velika beda, a misel, da bo huje in huje, provzroča — to je naravno — veliko nevoljo. Seveda ne prihaja tega mnogo v svet, kakor n. pr. o dogodkih v Rusiji, kajti japonske oblasti imajo nekatere drugačne pojme o svobodi, nego pa tiste toli zasrmovalne ruske oblasti. Z Ruskega doznajemo malo-ne o vsakem posa- mičnem štrajkovcu, dočim japonske oblasti udušujejo vsako vest. Glede razpoloženja v Japonski je velesimptomatično poročilo, ki prihaja iz Londona in ki pravi, da je bila zadnja seja japonskega parlamenta zelo vi- harna, da je jeti odobril poročilo revisijskega odseka, ki proglašča stroške za neko vojašnico za nezakonite. Neizmerno simptomatično pa je, da se je — glasom istega londonskega poročila

— predsednik parlamenta branil dati na glasovanje vdanostno adresso do krone, kar da je dalo povod velikim tumultom v par- lamentu. No, kaj pravite? To kaže, da na Japonskem nikakor ne plavajo v zadovoljnosti radi velikih japonskih zmag.

Mnenje našega strokovnjaškega sotrudi.

Boji od 23. do 27. februarija niso po mojem mnenju v svoji skupnosti nič drugega, nego ostra rekognosciranja, prirejena v veli- kemu zlogu. Skoro bi rekel, da so to le gola posnemanja tega, kar je Kuropatkin storil na svojem desnem krilu od 22. februarija dalje. Prostor, v katerem so se izvršile te operacije, je vzhodno od Banjapudze in objema ozemlje gorovja Talin. To je območje tretje ruske armade (Linevič?), katere glavna frontna črta leži v glavnem v črti slemenega omenjenega gorovja. Kraji, ki so zasedeni od ruskih čet, ležijo za soteskami gorovja in so gotovo močno utrjeni. Te pozicije so: Banjapudza, Vanfulin, Kautulin, Sanlunjuj, Dalin, Šanšulin, Dupin- dušan, Taipilin (45 kilometrov vzhodno od Sinmintina). Da ni imelo to japonsko rekog- nosciranje značaja večega strateškega podjetja, to dokazuje specijalno dejstvo, da Japonci niso napadli direktno važnega kraja Sintaitin na ruskem levem krilu, ampak so naperili svoj izpad bolj zapadno proti fronti vzhodne ruske armade, to so soteske Dalin, Sulunjan in Vanfulin. Že ime soteske pravi, da tam ne morejo forcirati večje sile, in je bil torej resničen strateški vseh nemožen. Ostajam torej pri svojem mnenju, da je bilo to le ostreje rekognosciranje in demonstracija. To podjetje bi bilo imelo gotovo vsaj večji dosegoven efekt, da je bilo zasnovano mesto proti gori imenovanemu centru, proti Sintaitinu na skrajnem krilu. Južno od imenovane ruske frontne glavne črte vzhodne armade je bil svojedobno, od oktobra dalje, po malem naprej potisnjen za kakih 50 kilometrov proti jugu močan mešan od- delek Rennekampfa, sestoji iz pešcev in kavalerie. V glavnem pa iz te poslednje. Samo ta oddelek je bil v umikalnem boju v smeri proti gori imenovani glavni poziciji. To pa je naloga naprej potisnjene kavalerie, da se pred silnimi napadi sovraž- nika umika do lastne glavne črte in da tam poroča o moči, sestavi in načinu premikanja sovražnika. Nikdar pa ni naloga takih ka- valerijskih oddelkov, da bi izvajali kake odločilne zmage.

Posledice poljskih grehov.

Ko je poljska javnost v naši Galiciji zapala v pravi delirij navdušenja za Japonce in je to svoje čustvovanje manifestirala z vrsto javnih in tu pa tam jako nelepim in odijoznih demonstracij, smo povdarjali mi, da tako po- četje mere biti le na škodo milijonom njih lastnih soplemenjakov, živečih pod rusko vlado. Naše uverjenje je bilo vedno in je, da vsako velikopoljsko besnenje daja le orožje v roko najljutejšemu, resničnemu in nevarnemu sovražniku poljskega plemena — pruski vladi, ki porablja to kakor pretvezo za svojo haka- tiščno politiko proti Poljakom, živečim pod nemško vlado. Zidnji dnevi so nam prinesli dejstvo, ki potrjuje ta naš nazor. Pred ne- koliko dnevi so imeli v deželni zboru pru- skem zopet enkrat debat o poljskem vpra- šanju, ki je prinesla Poljakom poučen izgled, kako umeva pruska vlada navajati pretveze, s katerimi opravičuje svojo protipoljsko po- litiko. To pot je bil pruski finančni minister Rheinbaben, ki je izvršil to nalogo. Sušaj sicer ni bil ta, da bi se bil pruski minister skli- ceval na besnenje Poljakov proti Rusiji, ali radi tega ni bil za skupno Slovanstvo nič manje žalosten, ker se je mogel sklicevati na postopanje Poljakov proti — Malorusom, svojim lastnim sodeželanom. Daleč od nas je misel, da bi hoteli pritrjati nemškemu ministru, kajti, ptuji grehi ne dajejo nikomur pravice, da dela grehe. Če je kdo kriv, mu nič ne pomaga, če ima sokrivcev. Najmanj pa pri- znavamo pruski vladi pravico utikati se v poljsko-maloruske odnošaje, torej v avstrijske sotranje stvari.

Navajamo pa ta izgled v dokaz, kako resnično je, da Poljaki dajajo s svojim sepa- ratističnem, neslovenskim vedenjem v roke sovražnika orožje, ki se obrača proti — Polja- kom samim.

To so žalostne posledice poljskih proti- slovenskih grehov. Zlo poraja zlo. Z obšal- vanjem vidimo, da sedaj tudi Malorusi padajo v greh, ki nas nič manj ne boli, nego poljski greh. Nekateri maloruski listi se sponablajo namreč tako daleč, da izrekajo pruskemu mi- nistru svojo zahvalo v imenu vsega maloruskega

naroda. Tega bi ne smelo biti. Malorusi naj bi pomislili, da Nemci niso njim nič manj sovražniki, nego vsakemu drugemu slovan- skemu narodu. Gorje Slovanu, ki pričakuje pomoči iz nemške roke. To so danajski darovi, ki jih moramo mi odklanjati v vsakem slučaju in ob kakršnih si bode okolnostih. Če že imamo razmere med seboj, pa si moramo biti vendar toliko bratje, da te razmere ne sezajo preko skupnega prava skupne slovenske rodbine. To je pravilo, ki bi je morala slo- vanska plemena nositi v svojih srcih in v svojih glavah. Proti temu pravilu pa greše sedaj Malorusi. Krivi pa so v prvi vrsti Poljaki, ker njihovo zlo poraja zlo dalje in dalje.

Položaj na Ogrskem.

V političnem položaju na Ogrskem na- daljuje popolna stagnacija. Sedaj treba čakati, da zopet cesar stori kak korak v pogledu — rešitve krize. Politični klubi so kakor izumrli. Delajo se razne kombinacije, ki se pa zopet opuščajo. Neodvisna stranka namerava dne 20. marca slovesno praznovati obletnico smrti Ludovika Košuta.

Drobne politične vesti.

— Umirovljenje državnih uradnikov. Kakor poročajo z Dunaja, je finančna uprava izdelala zakonski načrt o umirovljenju državnikov po 35 letnem službo- vanju. Uradniki bodo v bodoče prispevali za pokojninski sklad s 4 do 5 odstotkov svoje plače. Razložka med konceptnimi in manipu- lacijskimi uradniki ne bo več po novem za- konu.

Novi poveljnik za Kavkaz. Iz Petrograda poročajo, da bo hetman don- skih čet, generalni adjutant Maksimovič, ime- novan vrhni poveljnikom v Kavkazu.

Odškodnina hulaškim ribi- čem. Pariški list »Eclair« je prejel iz Lon- dona vest, da je bilo angleškemu parlamentu uradno prijavljeno, da zahteva angleška vlada za hulaške ribiče 5 milijonov frankov.

Zakon o kongregacijah in francoske kolonije. Iz Pariza jav- ljajo, da se v tamošnjih parlamentarnih krogih govori, da namerava vojni minister sestaviti komisijo, ki naj bi izvedla zakone o kongre- gacijah tudi v kolonijah, ker v raznih kolonijah Jezuiti nadaljujejo poučevati v šolah.

Minister za deželno brambo odstopi. Z Dunaja javljajo, da odstopi minister za deželno brambo grof Welsers- heim. — Njegov namestnik da postane Schözeich.

Domače vesti.

Slovenska liturgija ob Adrijli. Prejeli smo: Graški vseučilišni profesor gosp. dr. Matija Murko je — kakor ste že v »Edinosti« objavili — v dunajski »Oester- reichische Rundschau« št. 17 priobčil zani- miv članek o slovenskem bogoslužju. Gosp. pisatelju moramo biti jako hvaležni, da je tako srečno zastavil svoje učenjsko pero v obrambo naših narodnih svetinj pred javno publiko in pred onimi činitelji, ki so temu vprašanju hudi nasprotniki. Tem bo vsekako koristen pouk. Bojimo se pa, da neke zgolj subjektivne opombe gospoda pisatelja v tako nemško nadahnjemem listu vdobe interpreta- cijo, ki nam s slovenskega stališča ne more biti po godu. In če smo prav umeli — čemu se upleta po nepotrebnem ríemanjako vpraša- nje, ki je, mislimo, dovolj resno? To bi bil moral opustiti g. pisatelj, ker je jasno, da ni dobro orijentiran v tem vprašanju in ne pozna istemu prav ne vzrokov, ne razvoja.

Nečuvno postopanje na postaji v Herpeljah. Mi smo te dni v dopisu iz Her- pelj vnovič razkrili, kako nečuvno se naša narodnost in naš jezik šelita na postaji državne železnice v Herpeljah. Sedaj pa doznajemo od zanesljive osebe, da je imel rečeni dopis ta efekt, da je uradnik Zarli vnovič sagražil uslužbencem z denarnimi glo- bami, ako bodo med službo med seboj slo- venski govorili! To so res že nečuvne raz- mere, da se take stvari dogajajo na sloven- skih tleh in na državni instituciji. Mi se obračamo danes direktno do gospoda ravn- telja državnih železnice v Trstu, naj že enkrat stori konec takim razmeram; uradnike a la Zarli pa naj pošlje, če ne drugam, pa vsaj v take kraje, kjer jim govorica domačega pre- bivalstva ne bo tako — šalila ušes. In ker herpeljski slučaj niso osamljeni, mervč ti- pični za razmere na državnih železnicah, po- zivljamo tudi državne poslance, naj naravnost govorijo na kompetentnem mestu!

Nemška šola v Šklednju. Z nemško- nacionalnimi krogi v Gradcu so naši tržaški njihovi somišljeniki v zelo tesnih zvezah od nekda. Kedar hočejo koga oklevetati, pisar- rijo v Gradcu; kedar hočejo slaviti svoje nemško delo v Trstu, pisarijo v Gradcu itd. itd. In v Gradcu pisarijo tudi tedaj, kedar hočejo kaj — prikrivati! Kaki nameni vodijo naše tržaške velikonemške misijonarje, ko snujejo nemške šole na našem ozemlju, tega ne treba še le praviti. Jasni so na dlan in slepec je oni, ki jih ne vidi. — Najdržneje zavijanje in potajevanje je torej, ako se v nemkem dopisu iz Trsta v znanem graškem listu trudijo z zatrjevanjem, da ima šola slu- žiti le nujni potrebi in splošni želji, da se nemški otroci obvarujejo pred raznarodova- njem! Mi smo dobro obveščeni, da ni iz med uradnikov, ni iz-med delavstva v Šklednju ni nikdo prošil za nemško šolo. Vso agitacijo je zamislilo in jo dalje tiralo — par e. k. profesorjev na tukajšnjem državnem gimna- ziju. Ti nemški srednješolski profesorji — ali pustimo, ker hočemo govoriti o tem v člankih pod naslovom »Nemška invazija«.

Pošta v Podgradu. Iz Podgrada v Istri. Živimo pač v Istri — v deželi never- jetnosti. Kdo bi verjel kaj takega, da na naši pošti ne dobivamo več že od meseca oktobra 1904. sem slovenskih potrdil o de- narnih pošiljtvah. Misli si bo kedo, da dobivamo italijanske. Ne, ker smo v Istri, dobivamo — samo nemške. Nič ni pomagalo več umestnih pritožeb v tem oziru. Rado- vedni smo, da-li bo odslej kaj bolje.

Pismončša No. I. — ki se ga rad »na- vleče« — in čitanja nezmožni No. II. nosita pisma in časopise po vsej naši okolici a tako naglico, da jih dobivamo še le drugi in celo tretji dan! To ni nič kaj novega pri nas. In ako dopise, tičoč se trgovskih stvari vsaki neinteresirani lahko vidi poprej, nego-li na- slovljenec — kaj za to!! In ako se na po- ložnice, vplačane danes, pritiska jutrajnji datum — in prihaja stranka v silno zadrego — naj le molči!

Imeli smo ekspeditorico, ki je bila ne- zmožna našega občevalnega jezika — ta je šla; ali razmere so ostale stare v drugem oziru.

Šole v Podgradu ni več, ker jo je vihar vrgel na tla. Okoli 120 otrok je dolž- nih obiskovati šolo, a jih ob lepem vremenu prihaja 8—10, ob grdem seveda izostajajo še ti. Po številu otrok, dolžnih obiskovati šolo, morala bi biti tu, posebno z ozirom na razne uradnike, trirazrednica — a žalibog, še na drugo učao moč smo morali čakati skoraj eno leto, predno se je slavnim obla- stim poljubilo rešiti mnoge vložene prošnje. Pa saj za nas uboge, zabite Slovence je vse dobro — in v Istri smo tudi! Žalibog, da so stari, zaslužni možje stopili s pozorišča, a primanjkuje nam mladega delavnega nara- ščaja, ki bi kje kaj podrazil, da ne zaple- enimo.

Prvih 5000 K za »Narodno šolo« v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem.

Kdo jih je dal?

Št. Jakobčani smo dali K 2772:30, ostala Koroška je dala K 2047—, torej Koroška skupno K 4819:30.

Amerika je dala 50, Štajerska 48:20, Kranjska 42:50, Primorska 20, Moravska 10 in Srbska 10 K.

Kaj neki pripovedujejo navedene šte- vilke? Skrivoma si marsikaj šepčejo na uho; o nečem pa se razgovarjajo na glas: »Vidite, kako celo potrebna je »Narodna šola« v Št. Jakobu v Rožu. Da si Št. Ja- kobčani in Korošci sploh niso premožni, so vendar za »Narodno šolo« v treh mesecih žrtvovali že 4819 K. Ali to ni očitiden do- kaz, da Korošci smatrajo novo šolo za pre- potrebno ladijo rešilko, ki naj jih reši potopa v morji nasilnega ponemčevanja po javnih ljudskih šolah?!

Da, tako je, dragi rojaki! Če se Slo- venci na Koroškem hočemo ohraniti, si mo- ramo oskrbeti še več narodnih šol, za sedaj pa — valed nove železnice — najpotrebnejšo »Narodno šolo« v Št. Jakobu v Rožu. — A kje so naše moči? Z vsami svojimi žrtvami pač moremo pokazati svojo dobro in svojo najboljšo voljo — višje pa ne moremo. Moči naše so kljub najboljši volji preelabe ter obnemoreje brez izdatne bratske pomoči.

Zato pa z zahvalo za dozdajne podpore združujemo novo prošnjo: bratje Slovenci in sestre Slovenke, ne zapustite nas!

Vedimo in bomo uverjeni, da s Št. Jakobske »Narodno šolo« zidamo trdnjavo vsemu narodu slovenskemu. Kajti če pada

Kompanjona s 15—20 tisoč kron kapitala se išče za neko trdno fundirano podjetje, ki upravljata, v nekem večem mestu. Rizika ni nobenega. Poizvedbe v našem uredništvu.

Ugodna priložnost pri učitju slovenski in nenaški stenografiji. Kurz se otvori s 1. marcom. Honorar zmeren. — Prijave prejema kavarna „BALKAN“.

Gospodarsko društvo v Škedinju
vpisana zadruga z neomejeno zavezo

Vabilo
na
redni občni zbor
ki se bo vršil
dne 26. marca 1905
v društvenih prostorih ob 10. uri popoldne

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Sprememba pravil.
5. Razni predlogi in nasveti.

ODBOR.

Opomba: V slučaju, da bi ob določenem uri občni zbor ne bil sklepčen, vršil se bo isti eno uro pozneje ob vsaki udeležbi društvenikov.

Karlo Marcuzzi

v ulici Vincenzo Bellini št. 13.

DELAVNICA kirurških priprav.
Ortopedični aparati. — Predmeti za bolnike.

Semenski oves in fižol
za seme in konzum:

bokini, koks
in mandalon

je dobiti v poljubni množini pri podpisani tvrdki v Ljubljani, Dunajska cesta št. 32.

Lavrenčič & Domicelj.

Karlo Louvier

zlatar in draguljar

Trst - v ulici Barriera vecchia 10 - Trst.

Prodaja in zamenjava zlata, srebra in dragulj ter izvršuje vsakovrstne poplave.

Podpisani uljudno naznanja cenjenim svojim odjemalcem, da je svojo prodajalno s specerijskim in kolonij. blagom premestil v ul. Sette Fontane št. 46 na vogal ulice Vitorino di Feltre.

Ivan Gustinčič.

Doge za parkete

hrastove ali jelove prve vrste prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni.

Zaloga lesa - Miclaur
ulica Fonderia št. 7

Ceplene trte na podlagi R. Portalis in Monticola priznane najboljše kvalitativne vrste: bel burgunlec, tal, rizling, zelen, pinnela, silvaner in črna Karmine prodaja po zmernih cenah kmetijsko društvo v Vipavi.

MIRODILNICA
Emiliju Cumar pok. Friderika

Opčina št. 209 zraven kavarne „All'Elletrovia“

Velika izbira in zaloga
šip, žebjev, barv, čopičev, mineralnih vod, vinskega spirita, voščeni in lojevih sveč. Kisline, laneno olje, navadno in dišeče mlo.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peterne v ulici Gulia št. 76 je dobili vsakovrstne jestvine kakor: kavo, riž, testenine (napeljske), sladkor, turško in belo moko, naravno maslo, sveče, mlo, jedilno olje prve vrste po 36 novč.

— Blago vedno sveže. —

— Čevljarnica —

Iv. Lekan

TRST ul. Giulio 7 (p. ljud. vrta)

izvršuje točno in elegant. vsakovrstna obuvanja za gospo, gospode in otroke. Specialiteta: obuvanje za defektne noge; obuvanje po kopitih zad. modela.

Nova prodajalnica

Romolo Perini

zlatar in draguljar

Via del Rivo 26

Sprejema poplave, kupuje zlato, srebrno in juvele. Popravlja ure na jamstvo.

Narodni kolek je

vdobiti pri upravi

„Edinost“

Tomasoni Ulisse

Trst slikar-dekorater. Sprejema delo na deželi. Dekoracije sob s papirjem. Slikanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Ponarejen les in marmor. Barvanje pohištva, podov itd. Vse po zmernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica Ugo Foscolo št. 19.

Podpisani priporočajo svojo

NOVO PEKARNO

IN SLADČIKARNO

pri Sv. Jakobu

Istrska ulica 12 (zraven sl. šole).

Vedno sveže kruh. Pošiljanje na dom. Sprejema naročila in domači kruh v pecivo. Pestrožba točna. **Benedikt Suban**

Prodajalnica jestvin in kolonijal

napoljskih in tuzemskih

— testenin, olja, kisa, mila

Ivan Počkaj

TRST ul. Petronio 2

vogal ulice Settefontane

Zaloga moke, žita, otrobov na izbero.

Vedno sveže blago.

Posiljanje na dom in od 5

kg. na deželo.

Svoji k svojim!

Podpisani priporočajo svojo zalogo oglja, drva, premoga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom.

Josip Muha,

ul. Cavana (uhod ulica Cavazzani št. 3).

Josip Talamini

TRST - ul. della Pietà 13 (dvorišče)

Zaloga istrskega in dalmatinskega vina, marsala, vermuta in najfin. refoška v buteljkah.

Dostavljanje na dom

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Iv. Kopač

svečar v Gorici

priporočajo priznane najboljše in najcenejše

♦ voščene sveče ♦

Cenik brezplačno in franko.

MIRODILNICA

Henrik Bonetta

ul. Carradori 18 (vogal Heppa)

Specialiteta navadnih in medicinskih drog, barv, pokostil, lakov, ščetk, čopičev, navadnega in parfumskega mila, petroleja, spirita (zeste) za goriti. — Barvilo za čiščenje vina.

Nizke cene.

Prodaja na debelo in drobno

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

SPECIJALITETA:

likerja, pristna vina v buteljkah in na drobno. Cene zmerne. Marsala 80 nč. liter, zganje 80 nč. liter vermut 64 nč. liter.

Prodajalnica boteljk

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—